

Maison de la culture yiddish Bibliothèque Medem

אַקטיוויטעטן-פראָגראַם

מאַרץ - מיי 2005

סצענע פֿון אַ פורים-שפּיל, סאַכאַטשעוו, פּוילן.

Scène d'une pièce de Pourim, Sochachev, Pologne.

Programme des activités

Mars - Mai 2005

פֿאַרזען
מעדעם-ביבליאָטעק
יִיִדִיש־צענטער

La Maison de la culture yiddish - Bibliothèque Medem a organisé, le 14 février 2005 au Théâtre Marigny, un gala de soutien. Cette soirée fut un grand succès. Le théâtre était plein, et le spectacle donné par les artistes - Mike Burstyn venu spécialement de Los Angeles, Talila et le groupe klezmer les Zemerrantes - de qualité.

Plus émouvant encore était l'ambiance dans la salle, de ces 800 amoureux de la langue yiddish vibrant à l'unisson.

L'équipe de la Maison de la culture yiddish - Bibliothèque Medem tient à remercier tous ces spectateurs, qui ont voulu, en achetant des billets à un prix élevé, apporter leur soutien à notre institution.

Nous ne ménages pas nos efforts pour faire vivre ce lieu, proposer de nombreuses activités culturelles et mettre en valeur les collections de la Bibliothèque Medem.

Pour cela, la Maison reçoit le soutien, sous forme de subventions, de la part de nombreuses institutions, qui représentent environ 40 % de son budget annuel. C'est pourquoi, pour compléter le budget, l'aide de tous est indispensable.

Merci, tout simplement.

2

דער פֿאַריזער ייִדיש־צענטער-מעדעם-ביבליאָטעק, האָט דעם 14טן פֿעברואַר 2005 אָרגאַניזירט אַ גאַלאַ-פֿאַרשטעלונג. דער אָווונט האָט געהאַט אַ גרויסן דערפֿאַלג : דער טעאַטער איז געווען פֿול, און די אַרויסטריטן פֿון מַזק בורשטין - ספּעציעל געקומען פֿון לאַס אַנדזשעלעס צו דער געלעגנהייט -, פֿון טאַלילאַ און פֿון די זמראַנטן זינען געווען פֿון אַ ניוואָ.

זייער רירנדיק איז געווען די שטימונג בים עולם, ביי די 800 ייִדיש־ליבהאַבערס וואָס זייער האַרץ האָט וויברירט אין איינעם.

די מיטאַרבעטערס פֿון פֿאַריזער ייִדיש־צענטער ווילן האַרציק באַדאַנקען די אַלע פֿרײַנד וואָס האָבן געברענגט זייער צושטענער און געקויפֿט גאַנץ טעערע בילעטן. מיר זשאַלעווען נישט קיין מי צו באַלעבן דעם צענטער, אַזנאַרדענען צאַלרעכע קולטור-אַקטיוויטעטן און אַויפֿצוהיטן די זאַמלונגען פֿון דער מעדעם-ביבליאָטעק.

מיט דעם ציל באַקומט דער פֿאַריזער ייִדיש־צענטער סובסידיעס פֿון אַ ריי אינסטיטוציעס, וואָס שטעלן מיט זיך פֿאַר אַרום 40 פֿראָצענט פֿון זײַן בודזשעט. כדי צו דערגאַנצן דעם בודזשעט איז דער צושטענער פֿון יעדן איינעם אומבאַדינגט נייטיק.

מיט איין וואָרט : אַ שיינעם דאַנק !

L'âme d'un peuple le folklore yiddish et ses métamorphoses

Lectures, conférences, projections, expositions
du 1er mars au 21 avril 2005

Gravure
d'Arthur Kolnik

די נשמה פֿון פֿאַלק
דער ייִדישער פֿאַלקלאָר
און זײַנע גילגולים
פֿאַרלייענונגען, רעפֿעראַטן,
פֿילמען, אויסשטעלונגען
פֿון 1טן מאָרץ ביזן 21סטן אַפּריל 2005

שבת דעם 12טן מאָרץ

15.00 אַז – פֿאַרלייענונג אויף ייִדיש

און אויף פֿראַנצייזיש

זכרון-איבערגעבער

פֿאַרלייענונג אויף ייִדיש און אויף פֿראַנצייזיש

דורך זשאַק גראַבער, יצחק נײַבאַרסקי,

אַניק פֿריס-מאַרגוליס און שלום ראָזענבערג

לידער וווּ ייִדישע פֿאַעטן אילוסטרירן דעם וועג פֿון
קאַלעקטיוון זכרון צו דעם פֿערזענלעכן ווערק. אין
סאַמע צענטער פֿון נאַכמיטאָג וועלן זיך געפֿינען
ווערק פֿון איציק מאַנגער אין וועלכע דער פֿאַעט
פֿון 20סטן יאָרהונדערט שמועסט זיך דורך מיט
פֿאַלקסזינגער פֿון 19טן : בערל בראַדער, וועלוול
זבאַרזשער, מיכל גאַרדאַן. דער פֿאַעט און זינגער
זשאַק גראַבער וועט פֿאַרלייענען זײַנע אייגענע
לידער וואָס דערמאָנען מאַנגערס ווערק.

אין דער רעם פֿונעם „פֿרילינג פֿון די פֿאַעטן“

אַרזננטריט פֿרײַ.

זונטיק דעם 13טן מאָרץ

15.00 – רעפֿעראַט אויף פֿראַנצייזיש

כלי-זמרים-מוזיק אַ מאָל און הינט

פֿון הערווע ראָטען

אַרזננטריט : 4 אייראָס. מיטגלידער : 3 אייראָס.

Samedi 12 mars

ishoo - lecture bilingue

Passeurs de mémoire

Lectures en yiddish et en français
par Jacques Grober, Yitskhok Niborski,
Annick Prime-Margulis et Szulim Rozenberg

Où les poètes yiddish évoquent les voies qui
mènent de la mémoire collective à l'œuvre
personnelle. Au centre de l'après-midi,
l'œuvre d'Itsik Manger en tant que dialogue
d'un poète du 20e siècle avec les chanteurs
populaires du 19e : Berl Broder, Velvl
Zbarzher, Mikhl Gordon. Jacques Grober,
poète et chanteur, lira ses propres textes
évoquant Manger et son œuvre.

Manifestation organisée dans le cadre du Printemps des
poètes.

Entrée libre.

Dimanche 13 mars

ishoo - Conférence en français

Le klezmer, musique d'hier et d'aujourd'hui

par Hervé Roten

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €.

זונטיק דעם 13 מאַרץ (סוף)

17.00 אַז' – פּראָיעקציע

יידל מיטן פֿידל

פֿילם פֿון יוסף גרין

5'ש / 1937 / שוואַרץ־ווײַס / 90 מינ' / ייִדיש מיט

ענגלישע אונטערשריפטן

דער באַרימטסטער ייִדישער מוזיקאַלישער פֿילם, מיט מאַלי פּיקאַן אין דער הויפט־ראָלע. פֿאַרשטעלט פֿאַר אַ ינגל פֿאַרט מאַלי פֿון שטעטל צו שטעטל. זי שפּילט אויפֿן פֿידל און איר טאַטע – אויפֿן באַס. אַ געשמאַקער, לעבעדיקער פֿילם וואָס שילדערט דעם וואַנדערוועג פֿון די פֿלייִזמרים.

אַרענטרירט : 5 איראַס. מיטגלידער : 4 איראַס.

Dimanche 13 mars (fin)

17h00 - Projection

Yidl mitn fidl

réalisé par Joseph Green

USA / 1937 / noir et blanc / 90 min / yiddish

sous-titré anglais

Le plus célèbre film musical yiddish met en scène l'incomparable Molly Picon. Jeune fille déguisée en garçon, elle se produit avec son père de village en village, elle avec son violon, lui avec sa contrebasse. Ce film savoureux, riche en quiproquos raconte l'errance des klezmerim.

P. A. F. : 5 €. Membres : 4 €.

פֿריטיק דעם 18 מאַרץ

18.00 – פֿרינדלעכער אָוונט

קבלת־שבת ב'! געדעקטע טישן

אינעם גיסט פֿון דער מיזרח־איראָפּעיִשער

ייִדישער טראַדיציע

חיקע־ברוריה וויגאַנד (לאַנדאָן), אַן אויסגעצייכנטע קענערין פֿון ייִדישן לעבנס־שטייגער, וועט אָנפֿירן מיטן קבלת־שבת און איינזינגען מיטן עולם ביים שבתדיקן טיש זמירות און פֿאַלקסלידער.

אַרענטרירט 30 איראַס. מיטגלידער : 25 איראַס. קינדער אונטער 13 : 15 איראַס. דער פרנז נעמט אַרפֿן דעם אָפּצאַל פֿאַרן מאַלצייט וואָס וועט זיך אָנהייבן 19.30 אַז'. עס איז אומבאַדינגט נייטיק צו באַצאַלן פֿון פֿאַרויס.

שבת דעם 19 מאַרץ

15.00 – רעפֿעראַט אויף ייִדיש

פֿאַרשטומטע שטימען

זינגען פֿון דאָס נ"י

דורך ישראל אַדלער (ישראל)

דער ייִסורים־וועג פֿון משה בערעגאָווסקיס זאַמלונגען פֿונעם קאַבינעט פֿאַר מוזיק־פֿאַלקלאַר. ביים קיָעווער אינסטיטוט פֿאַר ייִדישן פֿאַלקלאַר.

אַרענטרירט 4 איראַס. מיטגלידער : 3 איראַס.

Vendredi 18 mars

18h00 - Soirée conviviale

Kaboles shabes

dans la tradition d'Europe orientale

Khayke-Brurye Wiegand (Londres), qui a étudié le chant synagogal et qui connaît bien la tradition musicale juive, animera la soirée avec des chants religieux ashkénazes et du folklore yiddish.

P. A. F. : 30 €. Membres : 25 €. Enfants de moins de 13 ans : 15 €. Repas traditionnel (à 19h30) compris.

Réservation et paiement à l'avance obligatoires.

Samedi 19 mars

15h00 - Conférence en yiddish

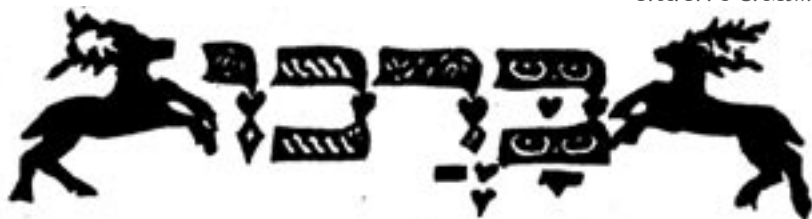
Des voix réduites au silence

reprennent leur chant

par Israel Adler (Jérusalem)

À propos de la collection exceptionnelle de musique juive réunie par Moyshe Beregovski dans son cabinet musical à l'Institut pour le folklore juif de Kiev.

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €.

אַ שטעטל מיט נאַראַנים

אַנימאַציע־פֿילם פֿון ענגען פֿעדאַרענקאָ און ראָז ניולאָוו
קאַנאַדע / 1999 / אין קאָלירן / 12 מינ' / פֿראַנצייזיש
שמענדריק איז מיד געוואָרן פֿון דעם טאָגטעגלעכן
לעבן אין זיין היימטשטעטל, כעלם. אַז ער גייט אַוועק
אין אַ צווייט שטעטל, איז עס אַזוי ענלעך צו זינעם
אַז אַפֿילו די הינער קוואַקען דאָרטן אַלץ איינס.

און באַלד דערנאָך :

גימפל תם

אַנימאַציע־פֿילם פֿון עזראַ שוואַרץ
קאַנאַדע / 1998 / אין קאָלירן / 18 מינ' / ענגליש און
ייִדיש

אַלע יידן אין שטעטל מאַכן חוזה פֿון גימפל,
דעם בעקער. אייניקע ניצן אויס זיין תמימות און
גוטסקייט כדי אים אָפּצוטאָן מיאוסע שפּיצלעך. לויט
יצחק באַשעוויסעס באַקאַנטער דערציילונג.

אַרבעטריט 5 אייראָס. מיטגלידער : 4 אייראָס.

20.30 – פֿאַרליינענע אויף פֿראַנצייזיש

פֿון כעלם קיין וואַרשע און צוריק

מעשיות אויסגעקליבענע און איבערגעזעצטע פֿון
ייִדיש דורך שרה שולמאַן. אינסעניזירט דורך גאַבריעל
דעבריי, מיט ווענסאַן וויאָטי

ווייל זיי זענען טייל מאָל גאָר קאָמיש, טייל מאָל
זייער קלוג און אָפֿט מאָל אי קאָמיש אי קלוג, זענען
די כעלעמער מעשיות פֿאַסיק פֿאַר אַלעמען. יעדע
פֿאַרגעשטעלטע מעשה שטעלט אַ שאלה און ברענגט
אַ תשובה, אַ קלוגע תשובה דורך וועלכער די העלדן
קענען אי געוויינען, אי בלייבן אמתע מענטשן ; אַזאַ
חידושידיקע תשובה אַז עס גלוסט זיך נאָך אַ מאָל צו
פֿאַרן מיט זיי פֿון כעלם קיין וואַרשע.

אַרבעטריט 8 אייראָס. מיטגלידער : 5 אייראָס.

Le village des idiots

film d'animation réalisé par Eugène Fedorenko
et Rose Newlove

Canada / 1999 / couleur / 12 min / français
Shmendrik, lassé de la vie quotidienne dans
sa bourgade natale, Chelm, part en quête
d'aventures. Ses pas le mènent vers une
bourgade tellement identique à la sienne
qu'il y retrouve la caquètement des poules.

suivi de :

Gimpel the fool

film d'animation réalisé par Ezra Schwarz
Canada / 1998 / couleur / 18 min / yiddish et anglais

Tout le monde dans le village se moque de
Gimpel, le boulanger. Profitant de sa naïveté
et de son grand cœur, certains lui jouent
des tours. D'après une nouvelle de Isaac
Bashevis Singer.

P. A. F. : 5 €. Membres : 4 €.

20h30 - Lecture en français

Contes yiddish de Chelm
à Varsovie

contes choisis et traduits par Sarah Schulmann,
mis en voix par Gabriel Debray,
avec Vincent Viotti

Parce qu'ils sont parfois très drôles, parfois
très sages et souvent drôles et sages à la
fois, les contes yiddish s'adressent à tout le
monde. Chacun des contes présentés (et
publiés dans le recueil *Contes yiddish* paru
à l'Ecole des loisirs) pose une question
et apporte une réponse. Une réponse
vraiment satisfaisante qui permet de gagner
tout en restant un *mentsh*, un homme.
Une réponse si étonnante qu'on n'hésitera
pas à refaire encore et encore le voyage de
Chelm à Varsovie.

P. A. F. : 8 €. Membres : 5 €.

Gravure
d'Arthur Kolnik

שבת דעם 2טן אפריל

15.00 אָז' — רעפֿעראַט אויף פֿראַנצייזיש

די אַשכנזישע נעמען ווי עדות פֿון דער
געשיכטע פֿון ייִדיש און פֿון ייִדישע
וואַנדערונגען אין אייראָפּע
דורך אַלכסנדר בייִדער

אַרבעטרייט 4 אייראָס. מיטגלידער : 3 אייראָס.

17.00 אָז' — פֿילם

דער לעצטער כלי-זמר : לעאַפּאָלד
קאָזלאָווסקי, זײַן לעבן און שאַפֿן

דאָקומענטאַר-פֿילם פֿון ייִל שטראָם
5"ש / 2004 / אין קאָלירן / 90 מיני / ייִדיש און פּויליש
מיט ענגלישע אונטערשריפטן

„קיינן לערער קען אייך נישט אויסלערנען די
קלעזמער-מרוזיק. זי קומט פֿון לעבן, פֿון האַרצן“,
זאָגט לעאַפּאָלד קאָזלאָווסקי. ער האָט זיך געלערנט
ביים טאַטן און זיידן, צוויי גרויסע כלי-זמרים.
ער לעבט, שפּילט און לערנט ווייטער אין פּוילן.

אַרבעטרייט 5 אייראָס. מיטגלידער : 4 אייראָס.

זונטיק דעם 3טן אפריל

15.00 אָז' — רעפֿעראַט אויף פֿראַנצייזיש

ש. אַנ-סקי צווישן פֿאָלקיזם און
פֿאָלקלאָר

דורך סילוויאַן גאַלדבערג

אַן איבערבליק איבערן לעבן און ווערק פֿון איינעם
פֿון די ראשונים פֿון דער ייִדישער עטנאָגראַפֿיע, וואָס
האָט מיט גרויס טאַלאַנט אָפּגעשפּיגלט דעם ייִדישן
פֿאָלקלאָר אין זײַן ליטעראַרישן ווערק, באַזונדערש
אינעם ריבויק.

אַרבעטרייט 4 אייראָס. מיטגלידער : 3 אייראָס.

17.00 אָז' — פֿילם

דער דיבוק

פֿילם פֿון מיכאל וואַזינסקי

פּוילן / 1938 / שוואַרץ-וואַס / 90 מיני / ייִדיש מיט

ענגלישע אונטערשריפטן

דער פֿילם איז אינספּירירט פֿון ש. אַנ-סקיס פּיעסע.
ער איז אויך דאָס סאַמע באַרימטסטע ווערק פֿונעם
ייִדישן קינאָרעפּערטואַר. ער אילוסטרירט די לע-
גענדע לויט וועלכער אַ דיבוק קען פֿאַרכאַפּן ס'אַרט
פֿון דער נשמה פֿון אַ לעבעדיקן.

אַרבעטרייט 5 אייראָס. מיטגלידער : 4 אייראָס.

Samedi 2 avril

15h00 - Conférence en français

**Les prénoms ashkénazes comme
témoignages de l'histoire du
yiddish et des migrations juives**

par Alexandre Beider

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €.

17h00 - Projection

**The Last Klezmer : Leopold
Kozlowski, his life and music**

Documentaire réalisé par Yale Strom
USA / 2004 / couleur / 90 min / yiddish et
polonais sous-titré anglais

"Aucun professeur ne peut vous apprendre
la musique klezmer. Elle vient de la vie, du
cœur, des tripes", dit Leopold Kozlowski. Il
a appris auprès de son père et de son grand-
père, de célèbres musiciens. Il vit, joue et
enseigne toujours en Pologne.

P. A. F. : 5 €. Membres : 4 €.

Dimanche 3 avril

15h00 - Conférence en français

**Sh. An-ski entre folkisme et
folklore**

par Sylvie-Anne Goldberg

Évocation de la vie et de l'œuvre de celui
qui fut un des précurseurs des recherches
sur le folklore juif, et qui sut si bien donner
un écho à ce folklore dans son œuvre, et
notamment dans le *Dibuk*.

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €.

17h00 - Projection

Le Dibuk

Réalisé par Michal Waszynski

Pologne / 1938 / noir et blanc / 90 min /
yiddish sous-titré anglais

Inspiré de la pièce de Sh. An-ski, le film
le plus célèbre de la filmographie yiddish
illustre la croyance populaire selon laquelle
un *dibuk*, un démon peut s'emparer de
l'âme d'un être vivant.

P. A. F. : 5 €. Membres : 4 €.

פֿריטיק דעם 8טן אפריל

15.00 אַז' — באַזוך אויף יידיש אינעם יידישן קונסט־ און געשיכטע־מוזיי

די פֿאַלקסקונסט ווי אַ קוואַל פֿון אינספּיראַציע פֿאַר די יידישע קינסטלער פֿון אָנהייב 20סטן יאָרהונדערט דורך קלער לע פֿאַל

די וועגווייזערין וועט קאַמענטירן די ווערק פֿון די גרויסע יידישע קינסטלער פֿון אָנהייב 20סטן יאָרהונדערט וואָס ווערן אויסגעשטעלט אין מוזיי : יוסף טשייקאָוו, אל. ליסיצקי, מאַרק שאַגאַל, אַז'וו.

אונשרעבונג אין מוזיי. טעל. : 01 53 01 86 62 .
בליצפּאָסט : visite@mahj.org
אַרבעטריט (צו באַצאַלן דירעקט אין מוזיי) : 9 אַיראָס.
אונטער 26 יאָר, אַרבעטלאָזע, לערערס : 6.50 אַיראָס. די באַטייליקטע וועלן זיך טרעפֿן בײַ דער קאַסע פֿון מוזיי. 71, רי די טאַמפל 75003 פּאַריז.

שבת דעם 9טן אפריל

15.00 אַז' — רעפֿעראַט אויף פֿראַנצויזיש

די פֿאַלקסקונסט ווי אַ קוואַל פֿון אינספּיראַציע פֿאַר די יידישע קינסטלער פֿון אָנהייב 20סטן יאָרהונדערט דורך קלער לע פֿאַל

אַרבעטריט 4 אַיראָס. מיטגלידער : 3 אַיראָס.

17.00 אַז' — פֿילם־פּראָיעקציע

שאַגאַל : מאַמענטן פֿון זײַן לעבן

דאָקומענטאַר־פֿילם פֿון פֿראַנסואַ לווִי קינז

פֿראַנקרײַך / 2003 / אין קאָלירן / 52 מינ'

פֿון שאַגאַלס קינדהייט אין רוסלאַנד ביז זײַן

אַנקומען אין מאָנפּאַרנאַס אין 1910, פֿון זײַן אַנטייל אין דער רוסישער רעוואָלוציע ביזן סופֿיט פֿון דער פּאַריזער אָפּערע, פֿונעם גלות אין ניריאַרק ביז די לעצטע יאָרן אין סען־פּאָל־דע־וואַנס.

דער פֿילם האָט באַקומען דעם אינטערנאַציאָנאַלן פּריז פֿאַר אַרכיוו־פֿילמען און דעם אונעסקאָ־פּריז.

דער רעזשיסאָר וועט בײַזײַטן בײַ דער פּראָיעקציע.

אַרבעטריט 5 אַיראָס. מיטגלידער : 4 אַיראָס.

Vendredi 8 avril

ishoo - Visite guidée en yiddish au Musée d'art et d'histoire du Judaïsme

L'art populaire comme source d'inspiration des artistes juifs au début du XXe siècle

par Claire Le Foll

La visite proposera de s'arrêter sur les œuvres des grands plasticiens juifs du début du XXe siècle qui sont présentées au Musée d'art et d'histoire du Judaïsme : Joseph Tshaykov, El Lissitzky, Marc Chagall, etc.

L'inscription se fait directement au Musée.

Tél : 01 53 01 86 62. Courriel : visite@mahj.org

Tarif à régler au musée : 9 €.

moins de 26 ans, chômeurs, enseignants : 6,50 €.

Rendez-vous à la billetterie du Musée.

71, rue du Temple 75003 Paris

Samedi 9 avril

ishoo - Conférence en français

L'art populaire comme source d'inspiration des artistes juifs au début du XXe siècle

par Claire Le Foll

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €.

ishoo - Projection

Chagall : à la Russie, aux ânes et aux autres

Documentaire réalisé par François Levy Kuentz

France / 2003 / couleur / 52 min

De l'enfance de Marc Chagall en Russie à son arrivée à Montparnasse en 1910, de son engagement dans la révolution russe au plafond de l'opéra de Paris, de son exil à New York aux dernières années à Saint-Paul de Vence.

Le film a reçu le grand prix international du film d'archives 2004 (SIAT) et le Prix de l'Unesco.

Projection en présence du réalisateur.

P. A. F. : 5 €. Membres : 4 €.

שבת דעם 16 טן אפריל

15.00 אָז' — ליטעראַרישער עונג־שבת

אַ שיין מעשה־בוך

מיט אַסטריד שטאַרק־אַדלער

אַסטריד שטאַרק־אַדלער, וואָס לערנט יידיש און יידישע ליטעראַטור אין מילה־זער אוניווערסי־טעט, האָט אַרויסגעגעבן אין פֿאַרלאַג „שוואַב“ אין באַזל אַ פֿאַקסימילע־אויסגאַבע פֿון דער ערשטער אויפֿלאַגע פֿונעם מעשה־בוך (באַזל 1602), מיט אַ פֿראַנצייזישער איבערזעצונג און וויסנשאַפֿטלעכע הערות.

אַרזננטריט פֿרײַ.

Samedi 16 avril

15h00 - Samedi littéraire en français

Un beau livre d'histoires

par Astrid Starck-Adler

Le *Mayse-bukh* est un recueil de contes et légendes paru en yiddish à Bâle en 1602. Astrid Starck-Adler, de l'Université de haute Alsace de Mulhouse, a publié aux éditions Schwabe à Bâle, un facsimile de l'édition princeps, accompagné d'une traduction et de notes.

Entrée libre.

איציק גאָטעסמאַן סעמינאַרן

איציק גאָטעסמאַן איז אַ פֿאַרשער, צווישן די בעסטע קענערס פֿון יידישן פֿאַלקלאָר. ער איז אויך דער וויצע־רעדאַקטאָר פֿון יידישן פֿאַרווערטס אין ניו־יאָרק.

שבת דעם 16 טן אפריל

17.00 אָז' — סעמינאַר אויף יידיש

דאָס יידישע פֿאַלקסליד : נייע

פֿערספעקטיוון

אַרזננטריט 4 איראָס. מיטגלידער : 3 איראָס.

Les séminaires de Itzik Gottesman

Itzik Gottesman est chercheur spécialiste du folklore yiddish. Il est également rédacteur en chef adjoint de l'hebdomadaire en langue yiddish Forverts de New York.

Samedi 16 avril

17h00 - Séminaire en yiddish

La chanson populaire yiddish : nouvelles perspectives

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €.

מאָנטיק דעם 18 טן אפריל

19.00 אָז' — סעמינאַר אויף יידיש

נישט באַקאַנטע מינהגים בײַ ייִדן

אַרזננטריט 4 איראָס. מיטגלידער : 3 איראָס. פֿרײַ פֿאַר די סטודענטן פֿון די מאָנטיק־לעקציעס.

Lundi 18 avril

19h00 - Séminaire en yiddish

Coutumes juives peu connues

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €. Gratuit pour les élèves des cours du lundi soir.

דאָנערשטיק דעם 21סטן אפריל

18.30 אָז' — סעמינאַר אויף יידיש

געשיכטע פֿון דער יידישער

פֿאַלקלאָריסטיק אויף יידיש

אַרזננטריט 4 איראָס. מיטגלידער : 3 איראָס. פֿרײַ פֿאַר די דאָנערשטיק־לעקציעס. סטודענטן פֿון די דאָנערשטיק־לעקציעס.

Jeudi 21 avril

18h30 - Séminaire en yiddish

Histoire des études folkloristes en yiddish

P. A. F. : 4 €. Membres : 3 €. Gratuit pour les élèves des cours du jeudi soir.

אויסשטעלונגען

אין די עפן-שעהען פֿון פֿאַריזער
יִידיש-צענטער

Expositions

aux heures d'ouverture
de la Maison

פֿונעם 17טן ביזן 17טן מאָרץ

די וועלט פֿון מענדל מאַן

און אונדזער וואָרט

איידער מע וועט פֿאַרקויפֿן אויף ליציטאַציע די
זאַמלונגען פֿונעם ייִדישן שרייבער מענדל מאַן,
וועלן אויסגעשטעלט ווערן אַ ריי גראַפֿישע ווערק
פֿון ייִדישע מאָלער, דער עיקר פֿון הענריק בער-
לעווי, סצענעס פֿון פֿאַלקסלעכן.
די אויסשטעלונג ווערט אָרגאַניזירט מיט דער הילף פֿונעם
ליציטאַציע-ביוראָ „אָדער“, פֿון דער גאַלעריע „סאַפֿיר“ און פֿון
דער ביבליאָטעק פֿון אַליאַנס.

אַרנזנגאַנג פֿרײַ

L'écrivain Mendel Mann. Photo : Jacques Zelter.

פֿונעם 18טן מאָרץ ביזן 15טן סעפטעמבער

כלי-זמר - כלי-זמרים : אַ ייִדישער

טעם, אַ ייִדישער טעמפֿאַ

פֿונעם דבחן ביזן פֿאַלקסליד, פֿון וואַנדערדיקע
פֿלייזמרים-קאָפּלעס צום היינטיגן ייִדישן
היפֿ-האָפּ, גיט די אויסשטעלונג אַן איבערבליק
איבער דער געשיכטע פֿון דער ייִדישער מוזיק פֿון
מיזרח-איראָפּע.

די אויסשטעלונג איז אויסגעאַרבעט געוואָרן דורכן פֿאַריזער
ייִדישן קונסט- און געשיכטע-מוזיי, און איז שוין אויסגעשטעלט
געוואָרן אין דער מעדיאַטעק פֿון מוזיי אין 2000 בשעת דעם
קולטור-סעזאָן ייִדיש ? ייִדיש !

אַרנזנגאַנג פֿרײַ

Du 1er au 17 mars

Le monde de Mendel Mann
et de *Undzer vort*

Avant la dispersion des collections de la
succession de l'écrivain yiddish Mendel
Mann (1916-1975), qui a également été ré-
dacteur en chef du quotidien *Undzer vort*,
des œuvres graphiques de plusieurs peintres
juifs, dont Henryk Berlew, ayant trait au
folklore yiddish, seront présentées.

Manifestation organisée avec le concours de
l'étude Ader, de la galerie Saphir et de la bib-
liothèque de l'Alliance israélite universelle.
Entrée libre.

Du 18 mars au 15 septembre

Klezmer et klezmorim : a yidisher
tam, a yidisher tempo

De l'amuseur de mariage à la chanson po-
pulaire, des formations ambulantes de mu-
sique klezmer à la nouvelle scène klezmer,
cette exposition propose un tour d'horizon
de l'histoire de la musique juive d'Europe
orientale.

Exposition conçue par le Musée d'art et d'histoire
du Judaïsme. Elle a été présentée au musée en
2000 lors de la saison culturelle Yiddish ? Yiddish !

Entrée libre.

Séminaire mensuel de littérature yiddish en yiddish

חודשלעכער סעמינאַר פֿון ייִדישער ליטעראַטור

שמעון נויבערג
ר' אַבאס לשון (ז. י. אַנכיס
חסידישע פּראָזע).

זונטיק דעם
20סטן מאָרץ

dimanche
20 mars

Simon Neuberger
*La prose hassidique
de Z. Y. Onoykhi.*

יצחק ניבאָרסקי
דער ריזשינער און זיין גזע - אַ
חסידיש הויז און זיין מזל צו
ליטעראַטור

זונטיק דעם 10טן
אַפּריל

dimanche
10 avril

Yitskhok Niborski
*Le rabbi de Rizhin et la
littérature hassidique.*

יצחק ניבאָרסקי
נאָך חסידישע דערציילערס :
יעקב שמואל טויבעס, אביעזר
בורשטין און אַנדערע.

זונטיק דעם
22סטן מאי

dimanche
22 mai

Yitskhok Niborski
*Yankev Shmuel Toybes,
Aviezer Burshtin et
d'autres écrivains ins-
pirés par le hassidisme.*

Horaires : de 10 h 00 à 13 h 30 et de 14 h 00 à 16 h 30. P. A. F. : 28 €. Membres 22 €.

10 Le repas est pris en commun. Chaque participant apporte sa contribution sous forme de nourriture et/ou de boisson.

געטאַ-אַקאַדעמיע דאָנערשטיק דעם 21סטן אַפּריל 20.30 אַז

Commémoration Jeudi 21 avril à 20h30

62e anniversaire du soulèvement du ghetto de Varsovie

Sous la présidence de Szulim Rozenberg,
présentation de l'œuvre de Yitskhok
Katsenelson par Rachel Ertel (en français)
et lectures bilingues du *Chant du peuple juif
exterminé* par Batia Baum.

La Bibliothèque Medem publie ce
printemps une édition bilingue présentant
le texte original en yiddish du grand poème
de Yitskhok Katsenelson, écrit au camp
d'internement de Vittel avant la déportation
à Auschwitz du poète, avec une traduction
intégrale par Batia Baum.

צום 62סטן יאָרטאָג פֿון וואַרשעווער
געטאַ-אויפֿשטאַנד

פֿאַרזיך: שלום ראָזענבערג. וועגן יצחק קאַצענעלסאָן
און זיין ווערק : רחל ערטעל. פֿראַגמענטן פֿון דער
פּאָעמע : בתיה בוים

צו דער דאַטע דערשיינט אין פֿאַרלאַג „מעדעם-
ביבליאָטעק“ אַ צוויי-
שפּראַכיקער באַנד מיט
יצחק קאַצענעלסאָנס
„ליד פֿון אויס-
געהרגעטן ייִדישן
פֿאָלק“, פֿראַנצייזישע
איבערזעצונג פֿון בתיה
בוים, אַרײַנפֿיר פֿון רחל
ערטעל.

אַרײַנטריט פֿרײַ.

Entrée libre.

Yitskhok Katsenelson,
buste de M. Milberger

Autres activités culturelles

Conférences en français : le judaïsme polonais

רעפעראַטן אויף פראַנצויזיש

Cycle de 7 conférences de Philippe Boukara le mardi à 20 h 30

6. **Mardi 29 mars** : Epilogue (1) :
la génération des survivants 1944-1968.

7. **Mardi 12 avril** : Epilogue (2) :
les enfants des survivants 1969-2005.

Auroportrait de Beyle Schachter-Gottesman

ליטעראַרישע באַגעגענישן

15.00 אָז' — אויף ייִדיש

מיטוואָך דעם 20סטן אַפּריל 15.00 אָז'

אַ באַגעגעניש מיט ביילע שעכטער-
גאַטעסמאַן

ביילע שעכטער-גאַטעסמאַן איז געבוירן געוואָרן אין בוקאָווינע. זי לעבט אין די פֿאַראייניקטע שטאַטן. זי שרייבט ייִדישע לידער, זינגלידער און קינדער-מעשהלעך. אירע שאַפֿונגען האָט זי ביז איצט אַרויסגעגעבן אין 6 בענד : מיר פֿאָרן, סטענשקעס צווישן מויערן, שאַריי, זומערטעג, מומע בלומע די מכשֶׁה, פערפל שלענגט זיך דער וועג. אַרנשטריט פֿרײַ.

15.00 אָז' — אויף ייִדיש און אויף פֿראַנצויזיש

שבת דעם 28סטן מײַ

בריוו פֿון לאַגער פּיטיוויע, פֿון קאַלאַמאַ
אַפֿעלבאַום

איבערגעזעצט פֿון ייִדיש דורך זשעראַר פֿרידמאַן, אַרויסגעגעבן דורכן פֿאַרלאַג „בעלען“ אין יאַנואַר 2005. זשעראַר פֿרידמאַן וועט זייענען עטלעכע פֿון די בריוו וואָס קאַלאַמאַ אַפֿעלבאַום האָט געשריבן צו זיין ווייב און טאָכטער פֿון זיין אַרעסט אין מײַ 1941 ביז דער פֿאַרשיקונג קיין אוישוויץ אין יוני 1942.

אַרנשטריט פֿרײַ.

Rencontres littéraires

15h00 - En yiddish

Mercredi 20 avril

À la rencontre de Beyle
Schachter-Gottesman

Beyle Schachter-Gottesman est née en Bukovine et vit aux Etats-Unis. Elle écrit des poèmes, des chansons et de la littérature pour enfants en yiddish.

Entrée libre.

15h00 - En yiddish et en français

Samedi 28 mai à 15h00

Lettres d'un interné au camp de
Pithiviers, de Kalma Apfelbaum

Traduites du yiddish par Gérard Frydman,
parues aux éditions Belin en janvier 2005.

Gérard Frydman lira certaines des lettres écrites par Kalma Apfelbaum à sa femme et sa fille, lors de son internement à Pithiviers à partir de mai 1941 jusqu'à sa déportation à Auschwitz en juin 1942.

Entrée libre.

La Bibliothèque Medem médiathèque dédiée au monde yiddish

אין דער מעדעם־ביבליאָטעק

En décembre 2004, Ann et Adam Burstyn ont offert à la Bibliothèque Medem les archives littéraires de l'écrivain yiddish Moyshe Broderzon (1890-1956), père d'Ann.

Moyshe Broderzon est né à Moscou en 1890, mort à Varsovie en 1956. Entre les deux guerres, il a été l'un des écrivains yiddish les plus en vue de Pologne, et notamment l'une des grandes figures littéraires et culturelles de Lodz.

Il a fui la Pologne en septembre 1939, a trouvé refuge en Union soviétique avec son épouse l'actrice Sheyne-Miryam, leur fille et leur gendre Adam. En 1950, Moyshe Broderzon a été envoyé par le régime stalinien au Goulag, dont il est sorti en 1955.

Ses archives sont constituées de manuscrits de ses œuvres écrites en Union soviétique, de photographies, de plusieurs de ses livres dont certains rarissimes.

Ces archives feront l'objet d'une exposition à la Bibliothèque Medem à l'automne 2005.

Carte de membre de l'Union des écrivains soviétiques au nom de Moyshe Broderzon, Moscou, 1945.

Moyshe Broderzon, *Shvarts-shabes*, Lodz, 1919.

אין דעצעמבער 2004 האָבן חנה און אָדם בורשטין געשאַנקען דער מעדעם־ביבליאָטעק דעם ליטע־ראַרישן אַרכיוו פֿון משה בראַדערזאָן (1890-1956), חנה'ס טאָטע.

משה בראַדערזאָן איז געבוירן געוואָרן אין מאַסקווע אין 1890, געשטאָרבן אין וואַרשע אין 1956. צווישן ביידע וועלט־מלחמות איז ער געווען איינער פֿון די אָנגעזעענסטע ייִדישע שרייבער אין פּוילן, און באַזונדערס פֿון די וויכטיקסטע קולטור־און ליטעראַטור־פּערזענלעכקייטן אין לאַדזש.

ער איז אַנטלאָפֿן פֿון פּוילן אין סעפטעמבער 1939 און האָט זיך געראַטעוועט און ראַטן־פֿאַרבאַנד מיטן ווייב, דער אַקטריסע שיינע־מרים און זייער טאָכטער און איידעם. אין 1950 איז ער פֿאַרשיקט געוואָרן דורך סטאַלינס מאַכט אין גולאַג, פֿון וואָנען ער איז באַפֿרייט געוואָרן אין 1955. זײַן אַרכיוו נעמט אַרום כתב־ידן פֿון דער סאָוועטישער תקופֿה, פֿאַטאָגראַפֿיעס און אַ פֿאַר ביכער זײַנע - צווישן זיי עטלעכע גאַר זעלטענע.

Pour les enfants

פֶּאָר גוטינקע קינדער

Cours de yiddish et ateliers pour enfants de 3 à 11 ans

le dimanche de 14h00 à 17h00
Prochains rendez-vous : dimanche 13 mars,
dimanche 3 avril, dimanche 15 et 29 mai,
dimanche 5 juin.

Purim !

pour enfants à partir de 4 ans

זונטיק דעם 20סטן מאָרץ

פֿון 15.00 ביז 17.00 אָז' — קינדער־יום־טובֿ
מיט אַניק פֿרים־מאַרגוליס און לאהלע אָפטעקיער־
פֿישביין

Dimanche 20 mars

de 15h00 à 17h00 - fête pour enfants
avec Annick Prime-Margulis
et Laurence Aptekier-Fisbein

13

Pessah

pour enfants à partir de 4 ans

זונטיק דעם 17טן אַפּריל

פֿון 15.00 ביז 17.00 אָז' — קינדער־יום־טובֿ
מיט אַניק פֿרים־מאַרגוליס און לאהלע
אָפטעקיער־פֿישביין

Dimanche 17 avril

de 15h00 à 17h00 - fête pour enfants
avec Annick Prime-Margulis
et Laurence Aptekier-Fisbein

Gravure de Yitskhok Broynier

Le calendrier des ateliers

קאלענדאַר פֿון די וואַרשטאַטן

Cercle de lecture "vi in der heym"

לייענקרייז "ווי אין דער היים"

animé en yiddish par Renée Kaluszynski et Régine Nebel

Prochains rendez-vous : vendredi 18 mars à 16 h 00 (autour de *Histoire d'une vie* de Aaron Appelfeld, éd. de l'Olivier), vendredi 15 avril à 16 h 00 (autour de *Suite française* de Irène Némirovsky, éd. Denoël ; et *Trois chevaux* de Erri de Luca, éd. Gallimard), vendredi 20 mai à 16 h 00 (autour de *Parlons travail* de Philippe Roth, éd. Gallimard).

Cuisine yiddish

קאָכּוואַרשטאַטן

animé par Régine Nebel et Jeanine Kopciak

Prochains rendez-vous : dimanche 6 mars à 17 h 30 (*Lekekht et Honik-lekekht*), dimanche 10 avril à 17 h 30 (Carpe farcie), dimanche 29 mai à 17 h 30 (Chou farci).

P. A. F. : 12 €. Membres : 10 €. Réservation obligatoire.

Atelier Chansons Tshiribim

טשיריבֿים

animé par Jacinta

14 Groupe Aleph, le mercredi de 14h30 à 16h30. Prochains rendez-vous : mercredi 2, 16 et 30 mars, mercredi 13 et 27 avril, mercredi 11 et 25 mai, mercredi 8 juin.

Groupe Beys, le mercredi de 19h00 à 21h00. Prochains rendez-vous : mercredi 9 et 23 mars, mercredi 6 et 20 avril, mercredi 4 et 18 mai, mercredi 1er et 15 juin.

Groupe Giml, le mercredi de 19h00 à 21h00. Prochains rendez-vous : mercredi 2, 16 et 30 mars, mercredi 13 et 27 avril, mercredi 11 et 25 mai, mercredi 8 juin.

Groupe vocal junior

געזאַנג־וואַרשטאַטן

animé par Sandra Yaron

Un dimanche sur deux de 18h00 à 20h00.

Studio Théâtre

טעאַטער־וואַרשטאַטן

animé par Charlotte Messer

Un mardi sur deux de 13h30 à 16h30 (groupe 1) et de 19h30 à 21h30 (groupe 2).

Musique Klezmer pour adultes

proposé par Estelle Hulack et Marthe Desrosières

קלעזמער־מוזיק

Afin de proposer l'enseignement des meilleurs musiciens, le programme n'est pas encore déterminé. Téléphoner ultérieurement à la Maison de la culture yiddish ou consulter le site internet.

Que faire aujourd'hui ?

Les activités hebdomadaires (cours, atelier-chansons) ou bimensuelles (atelier-translation, cours pour enfants) ne sont pas indiquées.

Mars 2005

Dimanche 6	17h30	Atelier de cuisine yiddish	<i>Lekeh et honig-lekeh</i>	p. 14
Samedi 12	15h00	Lecture bilingue	Passeurs de mémoire	p. 3
Dimanche 13	15h00	Conférence en français	Le klezmer, musique d'hier et d'aujourd'hui	p. 3
	17h00	Film	<i>Yidl mitn fidl</i> , de Joseph Green	p. 4
Vendredi 18	16h00	Cercle de lecture en yiddish	avec Régine Nebel et Renée Kaluszynski	p. 14
	18h00	Soirée conviviale	Kaboles shabes, avec Hhayke-brurye Wegand	p. 4
Samedi 19	15h00	Conférence en yiddish	Des voix réduites au silence reprennent leur chant	p. 4
	17h00	Films	<i>Le village des idiots</i> , suivi de <i>Gimpl the fool</i>	p. 5
	20h30	Lecture en français	Contes yiddish de Chelm à Varsovie	p. 5
Dimanche 20	10h00	Séminaire de littérature en yiddish	La prose hassidique de Y. Z. Onoykhi, avec S. Neuberg	p. 10
	15h00	Activités pour enfants	Purim !	p. 13
Mardi 29	20h30	Conférence en français	le judaïsme polonais (6), par Philippe Boukara	p. 11

Avril 2005

Samedi 2	15h00	Conférence en français	Les prénoms ashkénazes comme témoins de l'histoire	p. 6
	17h00	Film	<i>The Last Klezmer</i> , de Yale Strom	p. 6
Dimanche 3	15h00	Conférence en français	Sh. An-Ski entre folklorisme et folklore	p. 6
	17h00	Film	<i>Le Dibuk</i> , de Michael Waszynski	p. 6
Vendredi 8	15h00	Visite guidée en yiddish	L'art populaire comme source d'inspiration...	p. 7
Samedi 9	15h00	Conférence en français	L'art populaire comme source d'inspiration...	p. 7
	17h00	Film	<i>Chagall, à la Russie...</i> , de François Levy Kuentz	p. 7
Dimanche 10	17h30	Atelier de cuisine yiddish	<i>Carpe farcie</i>	p. 14
	10h00	Séminaire de littérature en yiddish	Le rabbin de Rozhin et la littérature hassidique	p. 10
Mardi 12	20h30	Conférence en français	le judaïsme polonais (7), par Philippe Boukara	p. 11
Vendredi 15	16h00	Cercle de lecture en yiddish	avec Régine Nebel et Renée Kaluszynski	p. 14
Samedi 16	15h00	Samedi littéraire	<i>Un beau livre d'histoire</i> , avec Astrid Starck-Adler	p. 8
	17h00	Séminaire en yiddish	La chanson populaire yiddish, par Itsik Gottesman	p. 8
Dimanche 17	15h00	Activités pour enfants	Pessah	p. 13
Lundi 18	19h00	Séminaire en yiddish	Coutumes juives peu connues, par Itsik Gottesman	p. 8
Jeudi 21	18h30	Séminaire en yiddish	Histoire des études folkloristes, par Itsik Gottesman	p. 8
	20h30	Soirée commémorative	62 ^e anniversaire du soulèvement du ghetto de Varsovie	p. 10
Mercredi 20	15h00	rencontre littéraire en yiddish	avec Beyle Schaechter-Gottesman	p. 11

Mai 2005

Vendredi 20	16h00	Cercle de lecture en yiddish	avec Régine Nebel et Renée Kaluszynski	p. 14
Dimanche 22	10h00	Séminaire de littérature en yiddish	Y. Sh. Toybes, A. Burshtin, etc..., avec Y. Niborski	p. 10
Samedi 28	15h00	Samedi littéraire en yiddish	<i>Lettres de Pithiviers</i> , avec Gérard Frydman	p. 11
Dimanche 29	17h30	Atelier de cuisine yiddish	<i>Chou farci</i>	p. 14

Gravure d'Arthur Kolnik

Maison de la culture yiddish - Bibliothèque Medem

פאַריזער ייִדיש-צענטער – מעדעם-ביבליאָטעק

subventionnée par la DRAC-Ile de France, la Mairie de Paris,
le Conseil régional d'Ile de France, la Fondation pour la mémoire de
la Shoah, le Centre national du livre et le Fonds social juif unifié.

18, passage Saint-Pierre Amelot 75011 Paris

tél. : 01 47 00 14 00 fax : 01 47 00 14 47

Métro : Oberkampf, Filles du Calvaire Bus : 20, 56, 65, 96

courriel : medem@yiddishweb.com

site internet : www.yiddishweb.com

Adhésion à la Maison de la culture yiddish

D'octobre 2004 à septembre 2005 :

Adhésion individuelle : 46 €

Adhésion familiale (parents et enfants mineurs) : 61€

Etudiant de moins de 30 ans : 25 €

L'adhésion est requise pour s'inscrire aux cours et aux ateliers culturels. Pour les spectacles et les conférences, les personnes n'ayant pas réservé seront acceptées dans la limite des places disponibles.

Horaires d'ouverture au public de la Maison de la culture yiddish :

Lundi, mardi et jeudi de 12 h 00 à 19 h 00.

Mercredi de 14 h 00 à 19 h 00. Samedi de 14 h 00 à 17 h 00.

Fermée le vendredi, le dimanche, les jours de fêtes légales et à Yom Kippour.

Les horaires de la médiathèque

Lundi, mardi et jeudi de 14 h 00 à 18 h 30.

Mercredi et samedi de 14 h 00 à 17 h 00.

Ces horaires sont également ceux de la Maison pendant les vacances scolaires :

- du jeudi 17 février au dimanche 6 mars 2005 ;

- du jeudi 21 avril au dimanche 8 mai 2005.

